

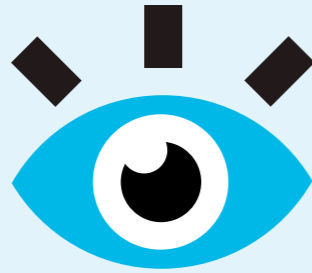

Scivil Jaarverslag 2023

**Bruggen bouwen
voor betere
citizen science**

Scivil

Inhoud

Inhoud	3
Voorwoord	4
Kerntaken in kerncijfers	6
Workshops: gedeelde uitdagingen en nieuwe partners	8
Expo: iedereen onderzoeker	10
Amai!	12
NieuwsWijsNeuzen	14
Omgevingsgeluid in Vlaanderen	16
Studenten aan de slag	18
Europees op de kaart	20
Blik op de toekomst	22

Voorwoord

“Scivil blaast in 2024 vijf kaarsjes uit en dat gaan we vieren.

Vijf jaar Scivil betekent vijf jaar Vlaamse citizen science promoten, ondersteunen, verbinden en innoveren. Maar het betekent vooral getuige zijn van een bruisende gemeenschap, waarin burgers en onderzoekers elkaar vinden om samen mooie dingen te realiseren. Keer op keer sta ik versteld van de creativiteit die onderzoekers aan de dag leggen om moeilijk meetbare vraagstukken om te zetten in een participatieve onderzoeksopzet. Keer op keer valt mij het engagement op bij de projectteams om die opzet in de praktijk uit te rollen. En keer op keer sta ik ervan te kijken hoeveel burgers zich vrijwillig en ernstig inzetten om hun steentje bij te dragen aan nieuwe inzichten.

2023 vormde daarop geen uitzondering.

Voor Scivil was het voorbije jaar bovenal een periode van consolidatie en groei. De dienstverlening en activiteiten die

we de voorbije jaren uitbouwden, zijn erg in trek en draaien op volle toeren. We zetten de Vlaamse burgerwetenschap ook internationaal almaar duidelijker op de kaart, waardoor we steeds meer de vruchten plukken van Europese dynamieken. Daarnaast was 2023 ook het startschot voor enkele nieuwe sporen, zoals twee nieuwe citizenscience-projecten waar Scivil als partner optreedt.

Precies daarom is 2024 een feestjaar. Omdat de voorbije jaren zo boeiend waren. We blikken dan ook trots en dankbaar terug op een inspirerend 2023.”

Annelies Duerinckx
Algemeen Coördinator Scivil

2023 was
een jaar van
consolidatie
en groei.

Kerntaken in kerncijfers

Citizen science promoten en innoveren, en de mensen erachter ondersteunen en verbinden: dat zijn de kerntaken van Scivil. Hiervoor heeft ons kenniscentrum een waaier aan dienstverlening en activiteiten uitgerold. Ons aanbod kwam ook in 2023 tegemoet aan een duidelijke behoefte aan vorming, matchmaking en promotie voor citizen science.

We voerden **55 adviesgesprekken** en verzorgden **36 lezingen, workshops en infostanden**. Zo tekenden we opnieuw present op de summerschool 'Let's talk science' als vaste waarde binnen wetenschapscommunicatie. Ook op het Nerdland Festival en de Dag van de Wetenschap kon Scivil dit jaar niet ontbreken.

We waren ook betrokken bij **vijf jury's** om de kwaliteit van nieuwe citizenscience-initiatieven te evalueren.

Zo beoordeelden we binnen een oproep van VLAIO citizenscience-projecten rond voeding, en ook voor de internationale 'Impetus Call' werd Scivil gevraagd om de jury te versterken.

We werkten bovendien aan **zes publicaties** over en voor citizen science. Zo zaten we in de cockpit bij de ontwikkeling van de e-class 'Citizen science in de klas' en de lessenreeks 'ChatGPT'.

In dit jaarverslag lichten we nog enkele opgemerkte activiteiten uit.

“
Ons aanbod kwam
ook in 2023 tegemoet
aan een duidelijke
behoefte.”

Workshops: gedeelde uitdagingen en nieuwe partners

Onze workshops leveren steevast nieuwe inzichten en vormen een voedingsbodem voor nieuwe ontmoetingen. Op 31 mei organiseerden we weer onze workshop rond gedeelde uitdagingen in citizen science, dit keer met break-outs voor drie specifieke doelgroepen: **lokale besturen, musea en bibliotheken, en ondersteuners** binnen (onderzoeks)instellingen. De 40 deelnemers bespraken onder meer hoe je citizen science structureel kunt inbedden in je organisatie en hoe je diverse doelgroepen bereikt.

Op 26 juni organiseerden we samen met Socius ook een webinar voor sociaal-culturele verenigingen. Zij staan erg

dicht bij de burger en hebben dus ook veel expertise over burgerparticipatie in huis. De **sociaal-culturele sector** ziet in citizen science een opportuniteit om de leefomgeving van haar doelgroep te verbeteren of om het sociale weefsel te versterken. Omgekeerd kan de academische wereld veel leren van participatieve methodes uit het sociaal-culturele veld.

Door kennis te delen met potentiële partners buiten de academische wereld maken we van citizen science een breed gekend instrument om maatschappelijke vraagstukken te benaderen.

Via partners buiten de academische wereld maken we citizen science breed gekend.

Expo: Iedereen onderzoeker

Onze rondreizende expo 'Iedereen onderzoeker' is ondertussen een klassieker in bibliotheken en musea. Via een tiental beeldende panelen tonen we bekende en minder bekende citizenscience-projecten uit Vlaanderen. Dit jaar hield de expo halt in het Gents Universiteitsmuseum en in de bibliotheken van Heusden-Zolder en Bocholt.

Wil jij de expo 'Iedereen onderzoeker' **ook in jouw bibliotheek of museum?** Laat het ons weten via info@scivil.be.

'Iedereen onderzoeker' is ondertussen een klassieker.

Amai!

Na twee jaar bijschaven liep de derde jaargang van het project 'amai!' op wieltjes. We trekken dit project samen met het Kenniscentrum Data en Maatschappij en de kernidee is nog steeds hetzelfde: gewone burgers betrekken bij maatschappelijke AI-toepassingen, van idee tot uitvoering.

Met **47 vooraanmeldingen en 33 effectieve projectvoorstellen** was de projectoproep een ongezien succes. Dankzij een fijne samenwerking met het Nieuwsblad kreeg amai! ook een extra portie publieke aandacht.

Nieuw dit jaar was de installatie van een **burgerjury**. Terwijl het grote publiek haar stem kon uitbrengen voor vier projecten, kregen vijftien burgers de taak om het project te kiezen met de grootste maatschappelijke meerwaarde. Het was een fijne en zinvolle ervaring die voor herhaling vatbaar is.

De projectoproep was dit jaar een ongezien succes.

NieuwsWijsNeuzen

Nieuw in 2023 is het project NieuwsWijsNeuzen. Samen met zeven partners maken we kinderen tussen 8 en 12 jaar weerbaarder tegen desinformatie. We zetten hiervoor in op **nieuwswijsheid** bij de kinderen zelf, maar ook bij (jeugd)journalisten.

Scivil ontwikkelt samen met onderzoekers, jeugd en journalisten een **checkpunt voor desinformatie** op sociale media. Kinderen kunnen berichten naar het checkpunt sturen waaraan ze twijfelen. Zo kan het checkpunt desinformatie monitoren en weerleggen. Zo verzamelen de jongeren data waar onderzoekers mee aan de slag kunnen en krijgen ze een antwoord op hun concrete vraag.

We ontwikkelen
een checkpunt
voor desinformatie
op sociale media.

Omgevingsgeluid in Vlaanderen

In dit tweede nieuwe project, in opdracht van het Departement Omgeving van de Vlaamse overheid, ontwikkelt Scivil samen met UGent een draaiboek om een **meetnet van geluidssensoren** uit te rollen.

We onderzoeken hoe we omgevingsgeluid in Vlaanderen in kaart kunnen brengen, maar ook hoe we de appreciatie van dat omgevingsgeluid kunnen capteren via citizen science.

Met dit project testen we ook een **doorgeefstelsel van 'hubs'** om de sensoren na gebruik door te geven aan een volgende deelnemer. De geleerde lessen bundelen we in een eindrapport om deze aanpak op te schalen. Zo dragen we ons steentje bij aan de innovatie van citizen science als methodiek.

Studenten aan de slag

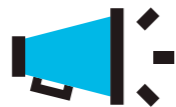
Citizen science is in trek in het hoger onderwijs. We helpen geïnteresseerde studenten graag waar we kunnen, omdat hun inzichten ook ons verder helpen.

Masterstudent Michiel Lammens (KU Leuven) onderzocht via de Wetenschapswinkel het potentieel van **citizen science voor gezondheidsonderzoek**. In het vak **'Science Communication and Outreach'** (KU Leuven) gingen twee studententeams aan de slag rond amaï! en een ander studententeam werkte rond citizen science voor het Mechelse Speelgoedmuseum. Verder legde een team van drie jobstudenten de basis voor de CitSciScan – later meer daarover – en droegen we bij aan projecten bij KULAK, VUB en studentenorganisatie '180 Degrees Consulting'.

De interesse bij studenten stemt ons hoopvol over de toekomst van citizen science in Vlaanderen.

De interesse
bij studenten
stemt ons
hoopvol over
de toekomst.

Europees op de kaart

We tonen Vlaanderen als een Europese hotspot voor citizen science en we positioneren Scivil als een internationaal erkend kenniscentrum. Daarom werkt Scivil samen met Europese partners en maken we Vlaamse projecten kenbaar in de Europese citizenscience-gemeenschap.

Ook in 2023 gaven we internationale **lezingen en workshops**, en waren we actief in verschillende internationale **werkgroepen**. Zo namen we deel aan een panelgesprek over de toekomst van citizen science op de Connect.Collaborate.Create.-conferentie in Parijs. We presenteerden het amai!-project in Ierland en maakten een Engelse vertaling van het amai!-kaartspel. Daarnaast droegen we bij aan online workshops rond onder andere recht en fondsen voor citizen science.

We schreven ook mee aan internationale **publicaties** zoals de toolkit 'Citizen Science & Invasive Alien Species' en een publicatie in Citizen Science Lighthouse over juridische uitdagingen.

Bovendien is Scivil in het ECS-project benoemd tot **ambassadeur voor België** en lanceerden we onze eigen Engelstalige nieuwsbrief. Zo zetten we en houden we Vlaamse citizen science op de kaart in Europa.

We zetten en houden Vlaamse citizen science op de kaart in Europa.

Blik op de toekomst

Je weet het ondertussen wel: 2024 is een feestjaar voor Scivil. Op onze vijfde verjaardag blikken we dankbaar terug en zetten we de inspirerende initiatieven extra in de kijker via diverse events en publicaties. Schrijf je in op onze nieuwsbrief (onderaan onze homepage) om op de hoogte te blijven van al dat moois.

Maar we gaan meer doen dan enkel vieren. Onze gekende activiteiten en dienstverlening draaien onverstoort door, de vierde jaargang van ama! komt eraan en binnen

het UNESCO-programma leggen we met 'Citizens4Water' een wereldwijde inventaris aan van citizenscience-initiatieven rond waterbeheer. Ten slotte publiceren we ook onze allereerste **CitSciScan**, een analyse van alle Belgische citizenscience-projecten van het verleden tot vandaag. We kunnen niet wachten om de resultaten met jullie te delen.

2024 is meer dan
een feestjaar.

Scivil

Citizen Science
Vlaanderen

by
rvo-
society

Kapeldreef 75, 3001 Leuven | info@scivil.be | www.scivil.be

